

PERIOKULÁRNÍ OČNÍ TUMORY: BAZOCELULÁRNÍ KARCINOM

Autor: Cyžová Z., Kršáková M.

Školitel: Karhanová M. MUDr. Ph.D., FEBO

Oční klinika LF UP v Olomouci a FN Olomouc

Úvod

Bazocelulární karcinom (bazaliom) je nejčastější lidskou malignitou a reprezentuje 90 % maligních nádorů víček. Většinou je lokalizován na dolním víčku a ve vnitřním koutku, ale může se vyskytnout prakticky kdekoliv. Charakteristická je centrální ulcerace, někdy s krustou na povrchu. Nádor nemetastazuje, ale rizikem je výskyt recidiv. Nebezpečím je i možnost prorůstání do hlubších vrstev kůže a podkoží nebo až do očnice.

Cíle

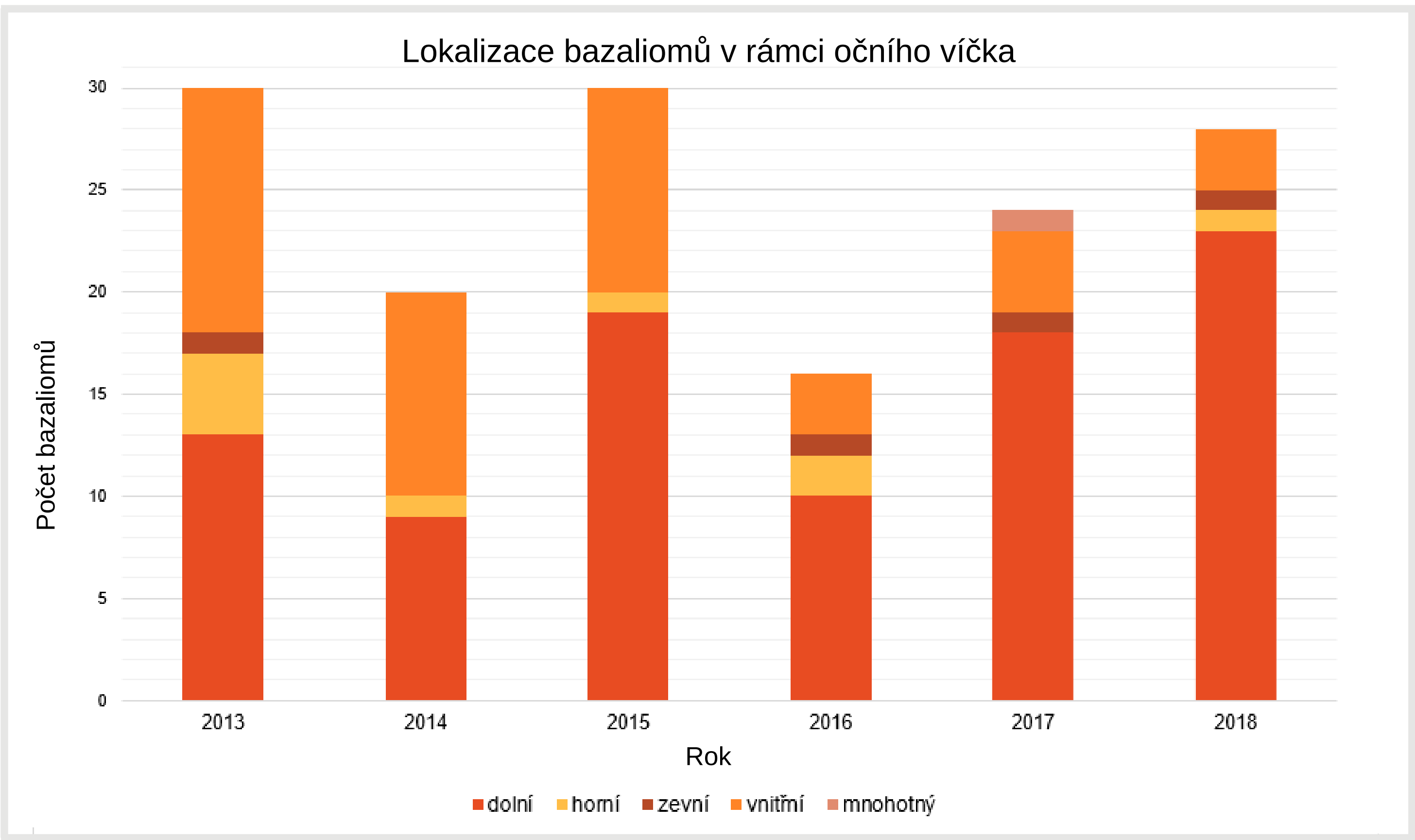
Zhodnotit výskyt recidiv po chirurgické léčbě bazaliomů víček ve sledovaném souboru pacientů a posoudit jejich vztah k vybraným klinickým faktorům (pohlaví, věk, lokalizace, okraje excidované tkáně). Naším dalším cílem bylo vyhodnocení časového rozpětí (v měsících), během kterého došlo ke vzniku recidivy.

Metodika

Retrospektivně jsme analyzovali údaje pacientů, u nichž byla provedena primární excize bazaliomu v periorbitální oblasti na Oční klinice LF UP a FN Olomouc v letech 2013-2018. Dohromady jsme zpracovali data 147 pacientů (148 bazaliomů), jednalo se o 66 (44,9 %) žen a 81 (55,1 %) mužů. Průměrný věk byl 69,2 let (SD 13,2).

Výsledky

Nejčastější lokalizace byla na dolním víčku s počtem 91 (61,9 %), v lokalizaci vnitřního koutku 42 (28,6 %), na horním víčku 9 (6,1 %), v zevním koutku 4 (2,7 %). V jednom případě byl výskyt mnohotný se dvěma bazaliomy na dolním víčku (0,7 %), viz. graf. Bazaliom nedosahoval k okrajům excize ve 110 případech (74,3 %), dosahoval v 29 případech (19,6 %) a v 9 případech (6,1 %) se k okrajům excize nedalo vyjádřit. V našem souboru se recidivy vyskytly u 7,5 % pacientů. Pacienti s recidivou a bez recidivy se nelišili signifikantně ve věku ($p = 0,167$), v pohlaví ($p = 0,543$), v lokalizaci ($p = 0,854$) a ani v míře dosahu bazaliomu do okraje excize ($p = 0,397$), viz. tab. Délka sledování byla 2 až 7 let, průměrná doba mezi excizí a recidivou byla 20 měsíců (5 až 56 měsíců).

Dosahování tumoru k okrajům excize	Recidiva				Fisher's exact test p
	ne		ano		
	počet	%	počet	%	
Dosahoval	26	20,20%	3	33,30%	0,397
Nedosahoval	103	79,80%	6	66,70%	

Obr.1 Pacientka s infiltrujícím bazaliomem

Obr.2 Pacientka s ulcerózním bazaliomem

Závěr

V rámci našeho výzkumu jsme získali výše uvedené statistické údaje, po jejichž vyhodnocení docházíme k závěru, že okraje bez nádoru nelze brát jako záruku nemožnosti vzniku recidivy. Naše výsledky považujeme za porovnatelné s odbornou literaturou.

Zdroje

KUCHYNKA, Pavel. *Oční lékařství*. 2., přepracované a doplněné vydání. Praha: GRADA Publishing, 2016, ISBN 978-80-247-5079-8.

Svetlošáková Z., Halás M., Krásnik V., Strmeň P. *Výskyt recidív po chirurgickej liečbe bazaliómu kože mihalníc*. Čes. a slov. Oftal., 66, 2010, No. 4, p. 171-175

archiv MUDr. Marty Karhanové, Ph.D., FEBO